

רישום כלי רכב בבעלות חברה במשרד הרישוי

עד היום חברות רבות נהגו לרשום את רכבי החברה על שמם הפרטי, על מנת לחסוך את ירידת ערך הרכבים בעת מכירתם. מספטמבר 2007 מהלך זה לא יתאפשר.

רשות המיסים החליטה בהתבסס על פסק דין של בית המשפט העליון, שלא בתחום דיני המס כי לא תינתן עוד לחברה האפשרות לרשום את כלי הרכב שבבעלותה במרשמי משרד הרישוי על שם בעל המניות בחברה ו/או על שם מנהל החברה. רכב אשר יירכש מיום 1/9/2007 ואילך, ייחשב כרכב החברה רק אם יוכח (באמצעות הצגת רישיון הרכב) כי הרכב רשום במרשמי רשות הרישוי על שם החברה

להלן מכתב פנימי במס הכנסה המדבר על הנושא

לשכה משפטית
תאריך: כ"ז סיון תשס"ז
13 ביוני 2007
סימוכין: 467956
אל:
גב' / מר _____
פ"ש _____

הנדון: רישום כלי רכב במרשם משרד הרישוי
בעקבות בחינה מחודשת של תוספת מס' 1 לה"ב 90/6 (מיום 2.8.93), הנני להבהיר כדלקמן:
1. ביום 2.8.93 פורסמה תוספת מס' 1 להוראות ביצוע 90/6 המאפשרות לפקיד השומה לראות תאגיד כבעליו של כלי רכב הרשום בספרי התאגיד, וזאת חרף רישומו במשרד הרישוי על שם בעל המניות בתאגיד ו/או על שם מנהל התאגיד.
2. כתנאי ליישום ההוראה, חוייבו התאגיד ובעל המניות ו/או מנהל אשר הרכב רשום כל שמו להצהיר כי הבעלות הקניינית ברכב הינה של התאגיד.
3. ההוראה האמורה נועדה להתחקות אחר בעליו האמיתי של כלי הרכב, ולאפשר לו לתבוע הוצאות בגין הרכב. נוהל זה נולד, ככל הנראה, בעקבות הנוהג בשוק לרשום כלי רכב על שם אדם פרטי על מנת למנוע את ירידת הערך הנובעת מהיות כלי הרכב בשימוש של תאגיד.
4. מבחינה משפטית ההוראה נסמכת על סעיף 2 לחוק המיטלטלין, התשל"א – 1971, לפיה הבעלות במיטלטלין היא הזכות להחזיק ולהשתמש בהם ולעשות בהם כל דבר וכל עסקה (ואינה דורשת רישום, כפי שנדרש לגבי בעלות במקרקעין) וכן על סעיף 33 לחוק המכר, תשכ"ח – 1968 הקובע כי הבעלות במיטלטלין עוברת במסירת הממכר לרוכש ואינה טעונה רשום כלשהו.
5. עם זאת תקנות התעבורה, התשכ"א – 1961 (ראו תקנות 271 ותקנה 300) מחייבות רישומו של כלי רכב ובעליו במרשם רשות הרישוי.

6. הפסקה אשר התלבטה במעמדו של הרישום במרשם רשות הרישוי קבעה (ע"א 492/64 לוי נ' וייס (פ"ד יט(1) 587), ע"א 299/74 גולומב נ' גודפירד (פד כ"ט(2) 837) וכו') כי לרישום במרשמי רשות הרישוי ערך דקלרטיבי (הצהרתי) ולא קונסטיטוטיבי (יוצר). יחד עם זאת, למרות הגדרתו כדקלרטיבי בלבד, ראתה הפסיקה חשיבות רבה ברישום במרשמי רשות הרישוי, שכן הציבור הרחב (וכן רשויות שונות) מסתמכות על רישום לצורך מעקב אחר הבעלות ברכב, עיקולים ושעבודים הרשומים על כלי הרכב וכו'. ולעניין זה יפים דברי ביהמ"ש העליון ברע"א 5379/95 סהר חברה ישראלית לביטוח בע"מ נ' בנק דיסקונט בע"מ (פד נ"א(4) 464):

"גם אם אין הרישום קונסטיטוטיבי אין חולק על חשיבותו. הרישום יוצר מאגר מידע בידי רשות, עליו מסתמכים רוכשי רכב כדי לוודא בעלות של המוכר ברכב הנמכר בטרם ירכשוהו. עיקולים ושעבודים נרשמים על הרכב במשרד הרישוי ומתאפשר מעקב אחר חובות של בעלי כלי הרכב והחלפת הבעלות בהם... לפיכך, גם אם אין הרישום בגדר אקט קונסטיטוטיבי אלא דקלרטיבי, חשיבותו רבה ולרשום העברת בעלות ברכב מוקנה מעמד מיוחד שאין להעברתם של מטלטלים אחרים וראוי שהרשויות המוסמכות תיתנה את הדעת לנושא זה המצריך בדיקה והסדר."

7. כאמור נסמכה התוספת הראשונה להוראות הביצוע 90/6 על היותו של הרישום דקלרטיבי ולא קונסטיטוטיבי ועל כן אפשרה לתאגיד לטעון כי יש לייחס את ההוצאה לתאגיד הגם שכלי הרכב רשום במרשם רשות הרישוי על שם בעל המניות או המנהל.

8. אף שיש בסיס משפטי לגישה שננקטה בהוראה שבתוספת הנ"ל, הרי לנוכח עמדת בית המשפט העליון בפרשת סהר הנ"ל ולמטרות תקינות מנהלית, הגעתי לכלל החלטה כי יש לבטל את התוספת הנ"ל, כך שלא תינתן עוד לתאגיד האפרות לטעון בפני רשות המיסים כי כלי הרכב הוא בבעלותו אם במרשמי רשות הרישוי כלי הרכב אינו רשום על שמו.

9. בהיות החלטתי משנה נוהג שרווח במשך מספר שנים, ולאור טענה אפשרית של הציבור בדבר הסתמכות על נוהג זה, השינוי יחול רק מעתה ואילך דהיינו, החלטתי זו תהיה בת תוקף לגבי כלי רכב אשר יירכשו ע"י תאגידים החל מיום 1.9.07. רכב אשר יירכש ממועד זה ואילך, ייחשב כרכב התאגיד רק אם יוכח (באמצעות הצגת רישיון הרכב) כי הרכב רשום במרשמי רשות הרישוי ע"ש התאגיד.

ב ב ר כ ה ,

משה מזרחי, עו"ד (רו"ח)

היועץ המשפטי לרשות המסים בישראל

העתק:

מר יהודה נסרדישי, מנהל רשות המסים בישראל

הנהלה מצומצמת

אשמח להשיב לשאלותיכם בנושא.

גידעון חקק - יועץ מס